

การติดตามและประเมินผลโครงการเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ผลการประเมินโครงการเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลกระทบ (Impact)

1.1 ผลผลิตภาพแรงงาน

ในปี 2561 มีผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.55 จากปี 2560 นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้แทนสถานประกอบกิจการและผู้ผ่านการฝึกอบรมจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีการนำความรู้ และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน ทำงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว คำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงาน ทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น

1.2 ความคุ้มค่าของโครงการ

1.2.1 ความคุ้มค่าเชิงปริมาณ

ผู้ผ่านการฝึกโครงการเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 มีรายได้เฉลี่ย 13,616 บาทต่อเดือน และมีต้นทุนการฝึก 3,310.77 บาทต่อคน เมื่อนำมาคำนวณความคุ้มค่าตามสูตร คือ รายได้เฉลี่ย/ต้นทุนการฝึก = $13,616/3,310.77 = 4.11$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า เป็นโครงการที่คุ้มค่ากับการลงทุนสูง

1.2.2 ความคุ้มค่าเชิงคุณภาพ

ผู้ผ่านการฝึกร้อยละ 95.57 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงานหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

2. ผลลัพธ์ (Outcome)

ผู้ผ่านการฝึกหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน ซึ่งเป็นแรงงานใหม่ ร้อยละ 44.78 มีงานทำ และผู้ผ่านการฝึกหลักสูตรยกระดับฝีมือ ร้อยละ 94.2 ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง แสดงให้เห็นว่ามีโอกาสในการได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น

3. ผลผลิต (Output)

มีผู้เข้ารับการฝึกในภาพรวมและรายโครงการเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 100 นอกจากนี้ยังพบว่า หลักสูตรยกระดับฝีมือสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบกิจการ

4. กระบวนการในการดำเนินงานตามโครงการ (Process) พบว่า

4.1 ผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 เห็นว่า การจัดประชุมชี้แจงโครงการในระดับกรม และระดับจังหวัด มีความชัดเจน เหมาะสม

4.2 สถาบัน/สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานมีการกำกับดูแลการดำเนินโครงการผ่านการประชุม และมีการติดตามผลโครงการฯ โดยใช้แบบสอบถามที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดไว้เป็นหลัก

5. ปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า

5.1 สถาบัน/สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานมีการจัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ครอบคลุมเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ เจ้าหน้าที่สามารถชี้แจงข้อมูลการฝึกให้กับสถานประกอบกิจการและผู้เข้ารับการฝึกได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง แต่ยังคงขาดรายละเอียดของหลักสูตรการฝึกในฐานะข้อมูลของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (กรณีหลักสูตรในพื้นที่)

5.2 ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับจังหวัด ร้อยละ 72.97 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร มีความเพียงพอและเหมาะสม ครุภัณฑ์การฝึกมีความเพียงพอ เหมาะสม ทันสมัย สามารถใช้ได้จริง

5.3 ผู้เข้ารับการฝึกเห็นว่าการประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสมและหลากหลาย สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายได้จริง

นอกจากนี้ยังได้มีการประเมินความคุ้มค่าของโครงการต่างๆ ของแผนพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2561 สรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบ (Impact)

1.1 ความคุ้มค่าของโครงการ จากการประเมินผลทั้ง 8 โครงการ พบว่า มีความคุ้มค่ากับการลงทุนดังนี้

1.1.1 โครงการเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 มีความคุ้มค่า 4.1

1.1.2 โครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่ 10 จังหวัด ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีความคุ้มค่า 3.27

1.1.3 โครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการ ประกอบอาชีพ มีความคุ้มค่า 2.59

1.1.4 โครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ SME 4.0 มีความคุ้มค่า 2.39

1.1.5 โครงการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มทักษะและโอกาสในการประกอบอาชีพ มีความคุ้มค่า 2.11

1.1.6 โครงการพัฒนาฝีมือให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีรายได้น้อย มีความคุ้มค่า 1.7

1.1.7 โครงการศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีขั้นสูงรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต มีความคุ้มค่า 1.32

1.1.8 โครงการยกระดับแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงาน มีความคุ้มค่า 1.10

2. ผลลัพธ์ (Outcome)

2.1 ประเด็นการมีงานทำ ผู้ผ่านการฝึกโครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่ 10 จังหวัด ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีงานทำ ร้อยละ 61.17

2.2 ประเด็นการได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหรือได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น

2.2.1 โครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ SME 4.0 ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ร้อยละ 96.05

2.2.2 โครงการศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีขั้นสูงรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ร้อยละ 95.15 และ

2.2.3 โครงการยกระดับแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงาน ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ร้อยละ 93.57

2.3 ประเด็นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3.1 โครงการพัฒนาฝีมือให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีรายได้น้อย นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ร้อยละ 90.39

2.3.2 โครงการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มทักษะและโอกาสในการประกอบอาชีพ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ร้อยละ 88.89 และ

2.3.3 โครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการ ประกอบอาชีพ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ร้อยละ 88.18

3. บริบท (Context) พบว่า ทั้ง 8 โครงการ สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และนโยบายรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการประเมินผลกระทบ

1.1 ตัวชี้วัดผลิตภาพแรงงานที่เพิ่มขึ้น กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ เนื่องจากผลิตภาพแรงงานมีค่าแปรผันตาม GDP ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ทั้งปัจจัยเกี่ยวกับการบริโภคภาคประชาชน การลงทุนของเอกชน การลงทุนจากรัฐบาล การส่งออก และการนำเข้า เทียบกับจำนวนผู้ได้รับการจ้างงานหรือจำนวนชั่วโมงการทำงาน

1.2 กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรมีการพัฒนาดัชนีที่สะท้อนผลิตภาพแรงงานตามบทบาทของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานโดยเฉพาะ โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงศักยภาพการทำงานของผู้เข้ารับการฝึก ในมิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.2.1 มิติด้านการพัฒนา ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพ ทักษะคนดี

1.2.2 มิติด้านการเงิน ได้แก่ ปริมาณผลผลิต รายได้ ต้นทุนที่ใช้

1.2.3 มิติด้านลูกค้า ได้แก่ ความพึงพอใจ การรักษาลูกค้าเก่า การเพิ่มลูกค้าใหม่

1.2.4 มิติด้านการทำงาน ได้แก่ ขั้นตอนการทำงาน เวลาที่ใช้ในการทำงานความปลอดภัย

ความเสียหาย อุบัติเหตุ การแก้ปัญหา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินความคุ้มค่า

2.1 ควรประเมินจากต้นทุนของสถาบันหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้แก่ เงินเดือน/ค่าตอบแทน วิทยากรและเจ้าหน้าที่ประสานการฝึก ค่าวัสดุฝึก ค่าครุภัณฑ์ ค่าอาคาร และค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

2.2 ควรประเมินจากต้นทุนส่วนบุคคลของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ค่าอุปกรณ์ส่วนตัวต่างๆ ที่ใช้ในการฝึก ค่าเดินทาง และค่าที่พัก เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร

3.1 ควรปรับปรุงฐานข้อมูลหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน และตรวจสอบความถูกต้องของโครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชา

3.2 ควรมีการระบุรายละเอียดหลักสูตรฝึกของสถาบันและสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานในฐานข้อมูลของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานในสังกัดนำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกให้กับแรงงานต่อไป

3.3 ควรมีการทบทวนหลักสูตรกลางของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยุบหรือรวมหลักสูตรที่มีความซ้ำซ้อนกัน เพื่อสะดวกในการค้นหา นำไปใช้ และลดภาระในการจัดเก็บ

3.4 เนื่องจากเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรกำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ปรับปรุงทุก 3 ปี หรือ 5 ปี เป็นต้น

3.5 ควรกำหนดความชัดเจนของหลักสูตรการฝึกอาชีพเสริมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีกระบวนการฝึกที่ไม่ซ้ำซ้อนกับการฝึกของหน่วยงานอื่น

3.6 ควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการฝึกไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน

4. ข้อเสนอแนะด้านการติดตามประเมินผล

4.1 การติดตามและประเมินผลโครงการ ควรดำเนินการทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังสิ้นสุดโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศจากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 การติดตามและประเมินผลโครงการควรมีการปรับวิธีการและเครื่องมือให้สอดคล้องกับแนวทางในการติดตามและประเมินผลทั้งในด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบท ปัจจัยนำเข้า และการเชื่อมโยงให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานโครงการ